Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Μία ζωὴ πλήρης πίστεως - ἀγάπης καὶ σοφίας

13ον

Ο ΛΑΟΣ ΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ἐλάτρευε τώρα τὸν ἱεροκήρυκά του. Ὁ ἅγιος ἔμεινε στὴν Κύμη καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξεκινοῦσε γιὰ τὰ ἄλλα μέρη τῆς Εὐβοίας. Τόσο πολὺ τὸν ἀγαποῦσαν, ὥστε ἔγινε ὁ πνευματικὸς τῆς μεγαλονήσου.

Μία φορὰ τὸν ἐπεσκέφθη ἕνας νέος, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐξωμολογήθη ὅτι ἀπεφάσισε νὰ πνιγῇ, διότι δὲν ἔχει γνωρίσει πατέρα καὶ τὸν ἀποκαλοῦν «μοῦλο». Δὲν ἀντέχει αὐτὴ τὴν κοινωνικὴ αἰσχύνη, ἔστω καὶ ἂν δὲν τὸν βαρύνει καμμία εὐθύνη.

—Καὶ τί θέλεις, τέκνον μου;

—Ἐγὼ πιὰ εἶμαι χαμένος. Θέλω νὰ προσευχηθῆτε στον ἀφέντη Χριστὸ μας γιὰ τὴ μανούλα μου, ποὺ ἁμάρτησε, ποιὸς ξέρει κάτω ἀπὸ ποιὲς περιστάσεις. Ἐγὼ θὰ δώσω τέλος στὴ ζωή μου..

—Παιδί μου, παιδί μου, εἶπε. Δὲν γνωρίζεις, ὅτι ὅσοι δὲν ἔχουν σὰν καὶ σένα πατέρα, σκύβει ὁ Ἐσταυρωμένος, ὁ ἀφέντης ὅπως ὀρθῶς τὸν ἀπεκάλεσες, ὁ Κύριος καὶ τοὺς υἱοθετεῖ; Καὶ τὸν Κύριό μας τὸν εἶπανε οἱ Φαρισαῖοι νόθο... Τὸν ἀποκαλοῦν μέχρι σήμερα οἱ παράνομοι Ἑβραῖοι. Ἐγὼ παιδί μου, ἕνας ἐλάχιστος κληρικός, τυγχάνω ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, ἐγὼ σὲ ἀναλαμβάνω. Ὅποιος τοῦ λοιποῦ σὲ λέγει νόθον, θάρθεις νὰ μοῦ τὸ πεῖς. Ἐπὶ πλέον δὲν θὰ παραμείνεις εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Θέλεις νὰ ταξιδεύσεις;

—Πῶς δὲν θέλω. Θέλω καὶ παραθέλω. Θὰ μὲ σώσεις.

—Ἀπὸ δῶ καὶ κατόπιν θὰ μὲ θεωρεῖς γονέα. Θὰ κάμεις ὀλίγον ὑπομονὴν ἕως ὅτου γράψω καὶ ἔλθει ἀπάντησις. Θὰ σὲ ἀποστείλω εἰς Αἴγυπτον. Εἰς τὴν μεγαλούπολιν τοῦ Καΐρου. Ἐνοεῖται εἰς φιλικὰ μου πρόσωπα. Ἐκεῖ θὰ ἐργασθεῖς καὶ ταυτοχρόνως θὰ σπουδάζεις. Θὰ μάθεις γράμματα διὰ νὰ δοξάζεις ἀργότερον τὸν Εὐεργέτην σου, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν παιδί μου. Μὴ κλαίεις πλέον, μὴν ἐπαναπροφέρεις τὴν δηλητηριώδη λέξιν τῆς αὐτοκτονίας. Μετανόησε καὶ ἐλθὲ τὸ Σάββατον νὰ σοῦ ἀναγνώσω τὴν εὐχὴν συγχωρήσεως. Ὡς ἐλαφρυντικὸν σοῦ καταλογίζω τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας σου...

Ὁ νεαρὸς ἐστάλη πράγματι στὴν Αἴγυπτο καὶ ἄρχισε μιὰ νέα ζωὴ ἀκηλίδωτη.

Μία ἄλλη φορὰ τὸν ἐπεσκέφθη μία κοπέλλα, ἀποφασισμένη κι' αὐτὴ γ' αὐτοκτονήση. Ὁ πατέρας της εἶχε κάμει δύο φόνους γιὰ κτηματικὲς διαφορές. Θὰ στείλη γράμμα στὸ Ναύπλιο, ὅπου εἶχε φυλακισθῆ ὁ φονιάς, νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ ἱερεὺς γιὰ να τὸν σώση...

—Δηλαδή, δὲν θὰ τὸν δικάσουν;

—Ὄχι, ἡ ἐκκλησία δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὰ τῆς πολιτείας, οὔτε καὶ οἱαδήποτε σωτηρία εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Νὰ τὸν σώση ἀπὸ τὴν ἁμαρτια.

—Μὰ θὰ τὸν κόψουν στὴν καρμανιόλα.

—Τὸ σῶμα του θὰ κόψουν, ὄχι τὴν ψυχή. Τὸ σπουδαίο, αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἶναι νὰ σωθῇ ἢ νὰ ἐλαφρωθῇ ἡ ψυχή του, νὰ μὴ τὴν ἁρπάξη τελικῶς ὁ Σατανᾶς. Καὶ γιὰ σᾶς θὰ φροντίσω..

—Πῶς θὰ ζήσωμε ἐδῶ, ἐμεῖς οἱ θυγατέρες τοῦ φονηᾶ; Θὰ εἴμαστε πομπεμένες...

—Θὰ σᾶς στείλω στὴν Αἴγυπτο..

Τὸν βοηθοῦσε πολὺ ἡ κυρία Τζένη Δημοσθένους Χωρέμη, ἀνεψιὰ τοῦ παλαιοῦ προστάτου του.

Ἐν τῷ μεταξύ, συνέγραφε. Καὶ εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ μία ἀγγελία, ποὺ ἐδημοσιεύθη στὴν τοπικὴ ἐφημερίδα «Εὔριπος»:

«Ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πενταπόλεως Νεκταρίου Κεφαλᾶ, ἐξεδόθη βιβλίον πραγματευόμενον «περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ». Τὸ σύγγραμμα διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ὁ λόγιος συγγραφεὺς πραγματεύεται περὶ τῶν θαυμάτων καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι λογικῶς ἀδύνατα, οὐδὲ ἀρνεῖται αὐτὰ ὁ ὀρθὸς λόγος. Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει γίνεται ἀνάπτυξις πλατυτέρα τοῦ αὐτοῦ θέματος καὶ ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἀποδεικνύεται ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἐκ τῆς Ἱστορίας. Τὸ βιβλίον εἶναι διδακτικώτατον καὶ χρησιμώτατον εἰς στερέωσιν τῆς πίστεως, διὸ συνιστῶμεν θερμῶς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ εἰς πάντας. Τὸ βιβλίον ἀφιεροῦται τοῖς Χαλκιδεῦσι καὶ Κυμαίοις, διανέμεται δὲ δωρεάν, ὅπερ πολὺ τιμᾶ τὴν ἀφιλοκέρδειαν τοῦ συγγραφέως, ἐξ ἰδίων δαπανῶντος πρὸς φωτισμὸν καὶ διδασκαλίαν τῶν χριστιανῶν»

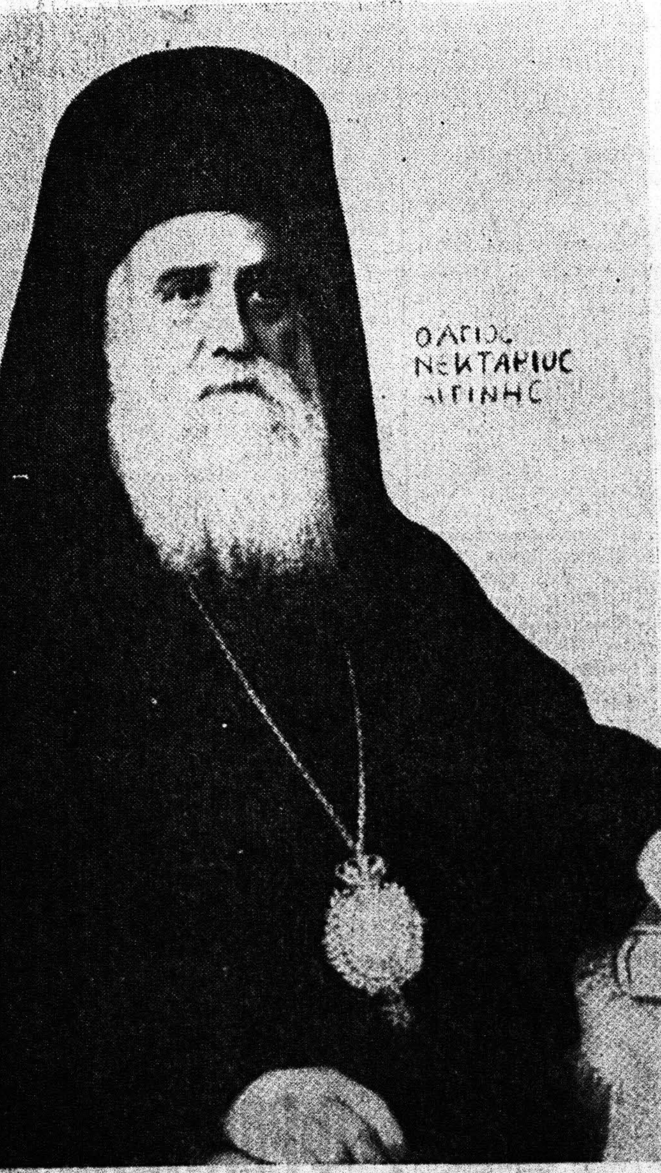

Μία χαρακτηριστικὴ φωτογραφία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, ποὺ ἀποδίδει τὴν πραότητα καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του

Στὸ βιβλίο του αὐτὸ ὁ ἅγιος ἀντιμετώπιζε τὸ δυνατό — τότε — ρεῦμα τοῦ λεγομένου Ὀρθολογισμοῦ. Στὸ πανεπιστήμιο εἶχαν μεγάλη πέραση τὰ βιβλία τοῦ Χαῖκελ «Ὁ ὑλισμός» καὶ τοῦ Μπύχνερ «Δύναμις καὶ ὕλη». Ἠρνοῦντο τὰ θαύματα.

«Οἱ μὴ ἀποδεχόμενοι, γράφει, τὰ θαύματα, ἀρνοῦνται πᾶσαν δυνατὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ, διότι τὸ θαῦμα οὐδὲν ἕτερον εἶναι, ἢ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐὰν λοιπὸν ἀπορρίψωμε ντὰ θαύματα, δέον ν' ἀπορρίψωμεν πᾶσαν δυνατὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, διότι δὲν δύναται ἔν τινι μέσῳ νὰ ἀποκαλύπτεται, ἐν ἑτέρῳ δὲ ν' ἀδυνατῇ ν' ἀποκαλυφθῇ.

Ἀνάγκη ἄρα ν' ἀπορρίψωμε ντὴν Θεοπνευστίαν καὶ την ἰδίαν ἔμπνευσιν, διότι θαῦμα καὶ Θεοπνευστία εἰσὶ δύο διάφοροι μορφαὶ τῆς Θείας ἀποκαλύψεως, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει τοῖς ἀνθρώποις.

Τὰ θαύματα ἄρα εἶναι λογικὴ συνέπεια τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ.

Μάτην, λοιπόν, ἐγείρονται οἱ σοφοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου κατὰ τῶν θαυμασίων τούτων φαινομένων τῆς Πίστεως. Μάτην καταψηφίζονται αὐτῆς. Τὰ ἔργα αὐτῆς ἀναιρεῖ αὐτούς, ἡ δὲ ἀλήθεια αὐτῶν διαψεύδει αὐτούς.

Ἡ διάτορος τῶν ἔργων ὁμολογία διασαλπίζει, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐγκατέλειπεν τὸν κόσμον ἕρμαιον τῆς τύχης, ὅτι προνοεῖ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὁδηγεῖ αὐτὸν εἰς ἓν ἄριστον καὶ λελογισμένον τέλος καὶ ὅτι διευθύνει αὐτὸν διὰ νόμων ἀγνώστων εἰς ἡμᾶς, καὶ προνοεῖ περὶ αὐτοῦ διὰ τρόπου ἀκαταλήπτου εἰς ἡμᾶς...

Ἀλλ' εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα ἀπαξιοῦσιν οἱ σοφοὶ νὰ ὑποβάλλωσιν τοὺς ἐξόχους αὐτῶν νόας, διότι εὐκολωτέρα ἡ περιφρόνησις τῶν δυσνοήτων. Δυστυχεῖς θνητοί. Πόσον ἐσμὲν ἐγωϊσταί! Πόσον ὑπερήφανοι!...».

Ὁ ἅγιος εἰργάζετο ὅλη τὴν ἡμέρα, τὴν δὲ νύκτα προσηύχετο καὶ συνέγραφε. Ἐκοιμᾶτο πολὺ λίγο.

⁂

Τὸν Ἰανουάριο 1892 ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ μητροπολίτης Χαλκίδος Χριστόφορος (Σταματιάδης). Ἀνετέθη εἰς τὸν Νεκτάριον νὰ τελέση τὴν κηδείαν καὶ ἐκφωνήση τὸν ἐπικήδειον, διότι ἔτυχε ν' ἀπουσιάζη ὁ μητροπολίτης Καρυστίας Μακάριος.

Τότε ἐρρίφθη ἡ ἰδέα νὰ ἐξελέγετο ὡς διάδοχος τοῦ Χριστοφόρου ὁ Νεκτάριος. Ἔγιναν πολλὲς ἐκδηλώσεις τοῦ παλλαϊκοῦ φρονήματος, ἀλλὰ ἔκαμαν μᾶλλον κακό, διότι προεκαλεσαν ἀντιδράσεις ἀπὸ ἐκείνους που εἶχαν συμφέροντα. Ἕνας ἀρχιμανδρίτης, ὀνόματι Χρύσανθος Ἀντωνιάδης, ἔχων βλέψεις ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐδημοσιογράφησε, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ λαὸς δὲν πρέπει νὰ ἔχη τέτοιο ἐκλογικὸ δικαίωμα. Ἀνακάτεψε τὸ «Κανονικὸν Δίκαιον» τῆς «ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας» καὶ βρῆκε ὅτι «κατὰ πρῶτον λόγον ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς συνόδων ὀφείλετο τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλεγειν τὸν ἐπίσκοπον· τοῦτο μὲν διὰ τὰς στάσεις καὶ ταραχὰς τῶν ἐκλογέων, τοῦτο δὲ διότι ἀνεβιβάζοντο, ἔστιν ὅτε, εἰς τὸ ὕπατον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων ἄνθρωποι ὅλως ἀμαθεῖς καὶ κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον «ἀγελαῖοι». Κατὰ δεύτερον λογον... δὲν ἐπιτρέπεται να ἐγκαταλείψει ὁ Ἐπίσκοπος τὴν Ἐκκλησίαν ἣν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκληρώθη καὶ εἰς ἑτέραν μεταβαίνων» κλπ. κλπ.

Ἀλλά, αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα ἔπεφταν στὸ κενόν. Ὁ Νεκτάριος δὲν εἶχε ἐγκαταλείψει καμμίαν Ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀνεκηρύχθη μητροπολίτης Πενταπόλεως, τιτουλάριος ἦτο καὶ ὄχι ἐπίσκοπος μὲ συγκεκριμένην περιοχήν. Ἐξ ἄλλου, ἀγράμματος, ἀμαθὴς καὶ... ἀγελαῖος ὁ Νεκτάριος;

Παρακινοῦσαν τὸν ἅγιο ν' ἀπαντήση.

—Δὲν πειράζει. Ὁ καλὸς Θεὸς ἂς τὸν ἀξιώσει νὰ καταλάβει τὸν θρόνον. Φαίνεται δραστήριος μορφωμένος.

—Τί λέτε, σεβασμιώτατε; Σοβαρολογεῖτε; Ἂν δὲν ἀπαντήσετε, ἂν δὲν τὸν βάλετε ἀμέσως στὴ θέση του, τί θὰ ποῦνε ὅσοι φροντίζουν γιὰ τὴν σεβασμιότητά σας.

—Ἐὰν ἀπαντοῦσα καὶ ἐξηγοῦσα πῶς καὶ διατὶ ἀναγκάσθηκα ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, θὰ ἐξέθετα τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος δι' ἐμὲ ὑπῆρξεν εὐεργέτης, ἄσχετως ἂν ἀργότερα ἔπεσε θῦμα τῶν κατ' ἐμοῦ ἐπιβούλων... Ἐγὼ δὲν ἐπιθυμῶ κατ' οὐδὲν νὰ θίξω τὸν Πατριάρχην. Ἐπὶ πλέον, δὲν ἔχει πρωτεύουσαν σημασίαν «τί θὰ ποῦν» οἱ ἄνθρωποι. Ὁ Κύριος γνωρίζει. Οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται καὶ παρέρχονται. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Μὴ λυπεῖσθε φίλοι μου, δὲν πειράζει. Ὄχι, δὲν θὰ διαμαρτυρηθῶ δι' ὅσα γράφει ὁ Χρύσανθος.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι παντοδύναμος. Ὁ Χρύσανθος που «μετῆλθε τὸ πᾶν» γιὰ ν' ἀνεβεῖ στὸν θρόνο τῆς Χαλκίδος καὶ κατηγόρησε τὸν ἀθόρυβον ἱεροκήρυκα, ἂν κι' ἐπροτάθη ἀπὸ τὴν Σύνοδο, δὲν ἔγινε δεσπότης. Οὔτε σ' αὐτὸν τὸν τόπο, οὔτε ἀλλοῦ. Στὴ θέση τοῦ Χριστοφόρου ἐχειροτόνησαν τὸν Εὐγένιον Δεπάσταν.

Εἰς τὴν Εὔβοιαν ὁ Νεκτάριος ἔμεινε δυόμιση χρονια. Μια μετάθεσίς του εἰς Λακωνίαν ἀπεσοβήθη, κατόπιν λαϊκῆς ἀξιώσεως. Ἀργότερα, ὅμως, ἦλθε νέα μετάθεσις διὰ τον νομὸν Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, μὲ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 18 Αὐγούστου 1893.

Χαρακτηριστκιὸν τῶν ἐντυπώσεων ποὺ ἀφῆκε στὴν Εὔβοια εἶναι ἕνα ἀποχαιρετιστήριον ἔγγραφον, ποὺ τοῦ ἀπηύθυνε ὁ δήμαρχος Κύμης καὶ εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε,

Ἡ ἡμετέρα πόλις, μεθ' ὅλης τῆς Ἐπαρχίας ἐκφραζει δι' ἐμοῦ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα τὴν λύπην ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει Αὐτῆς ἐκ τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας, ἐν ᾧ ἐπὶ δύο καὶ ἥμισυ ἔτη, ὡς ἱεροκῆρυξ ἐν αὐτῷ διετρίψατε.

Ἡ ἐκδηλωθεῖσα παρ' ὅλης τῆς ἐπαρχίας γενικη εὔνοια πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα καὶ ὁ ἀπόλυτος σεβασμὸς οὗ ἀπολαύει ἀπὸ πάσης ἡλικίας, εἶναι ἔνδειξις τῶν αἰσθημάτων τῶν καρδιῶν ἁπάσης τῆς ἐπαρχίας, ἃς διὰ τῶν κηρυγμάτων της καὶ τῆς χριστιανικῆς πολιτείας της, κατέκτησεν. Ἡ Κύμη καὶ μετ' αὐτῆς ἅπασα ἡ ἐπαρχία τῆς Καρυστίας, ἡδέως πάντοτε θὰ ἀναμιμνήσκεται τῆς μεταξὺ ἡμῶν παρουσίας της, τῆς τοσοῦτον καταστάσης προσφιλοῦς. Αἱ ἐπαναληφθεῖσαι αὐτῇ ἱεραὶ συγγραφαί της, ἃς ὑπὲρ αὐτῆς ἐξεπόνησε καὶ ἐδημοσίευσεν, ἔσονται ἐνδελεχεῖς ἀφορμαὶ πρὸς ἀνάμνησιν. Εὐτυχεῖς θὰ ἐλογιζόμεθα ἐὰν αἱ ἐκφρασθεῖσαι καὶ διαβιβασθεῖσαι πρὸς τὸ Σ. Ὑπουργεῖον εὐχαὶ ἡμῶν εἰσηκούοντο καὶ ἀπελαμβάνομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχωμεν τὴν Ὑμετέρα Σεβασμιότητα ἐπὶ πλείονας χρόνους μεθ' ἡμων. Ἐπειδη ὁμως ἄλλως ἔδοξεν τοῖς ἰθύνουσι τα τῆς Ἐκκλησίας, τῆς προνοούσης ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς, εὐλαβούμεθα τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν καὶ προπέμπομεν τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα μετὰ τῆς ὀφειλομένης πρὸς Αὐτὴν εὐνοίας καὶ εὐχόμεθα ὁλοψύχως ὑπὲρ τῆς κατευοδώσεως καὶ διατηρήσεως τῆς ὑγείας Αὐτῆς, «εἰς ἔτη πολλά». Παρακαλοῦμεν δὲ ὅπως ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης μὴ διαλείπη, εὐχομένη ὑπὲρ ἡμῶν ἐν τοῖς πρὸς τὸν Θεὸν ἐντεύξεσιν Αὐτῆς.

Ἀπεκδεχόμενοι τὰς ὑμετέρας εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν δεξιάν, διατελοῦμεν ἐσαεὶ εὐγνώμονες.

Ἐν Κύμῃ τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1893
Ὁ Δήμαρχος Κυμαίων πρωτευούσης Ἐπαρχίας Καρυστίας
Κ. Σαραφιανός

Στὴ Λαμία διέμεινε στὸ σπίτι ἑνὸς σεμνοῦ οἰκογενειάρχου, ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ Χαράλαμπου Σακκόπουλου, ὁ ὁποῖος θὰ ἐγίνετο μελλοντικῶς ὁ στενός του συνεργάτης.

Ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν τοῦ συνέστησαν νὰ μεταβῇ στὸ Γαλαξείδι καὶ νὰ ὁμιλήση. Τὸ Γαλαξείδι ἦταν ὁ τόπος τῆς παλαιᾶς ποντοπόρου ναυσιπλοΐας. Οἱ ἄνδρες ἦσαν, σχεδὸν το σύνολον, ναυτικοί. Καὶ ἔλειπαν. Θὰ ὁμιλοῦσε πρὸς τὸ ἀσθενὲς φῦλον.

Πράγματι, ὁ ναὸς ἦταν γεμᾶτος ἀπὸ γυναῖκες. Πολλὲς ἦταν μαυροφόρες, πενθοῦσαν τὰ παλληκάρια ποὺ κατάπιε ἡ θάλασσα, ἡ λεβεντοπνίχτρα. Πολλὲς ἀκόμη ἦταν παντρεμένες, ἀλλὰ οἱ ἄντρες τους ἔλειπαν, στὴ σκληρὴ θαλασσινὴ βιοπάλη. Ἦσαν καὶ νεαρὲς κοπέλλες. Ἀπὸ ἄνδρες, γερόντια — καὶ παιδιά. Ἐλάχιστοι νέοι καὶ μεσόκοποι.

Τί θὰ τοὺς ἔλεγε ὁ νέος ἱεροκῆρυξ; ἦταν τὸ γενικὸ ἐρώτημα. Εἶχε προτρέξει ἡ φήμη του. Καὶ ἦταν φήμη ἀγαθή.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟ 17)4 — 15)7)1977

Α΄ ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΤΡΩΝ — ΣΑΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΣ

ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ	ΕΚ ΣΑΜΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (καὶ ΚΕΡΚΥΡΑ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΤΡΙΤΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
21.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	
ΤΕΤΑΡΤΗ	
13.00 ΙΟΝΙΟΝ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
ΠΕΜΠΤΗ	
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (ΙΘΑΚΗ)	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	07.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Β΄ ΜΕΤΑΞΥ ΑΣΤΑΚΟΥ — ΣΑΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΣ

ΕΞ ΑΣΤΑΚΟΥ	ΕΚ ΣΑΜΗΣ
ΤΕΤΑΡΤΗ	
15.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)	07.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)
ΠΕΜΠΤΗ	
09.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	07.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ Κ. ΤΣΙΜΑΡΑ
ΤΗΛΕΦ. 277-783 & 270-948

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Ο.Σ.Ε. - Κ.Τ.Ε.Λ.

ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Ο.Σ.Ε.

ΔΙ' ΑΘΗΝΑΣ: 5,20, 6, 6.30, 7, 7.30, 8, 9, 9,45, 10.30, 11,15 12.00, 12.45, 13.30, 14.15 15.00, 15.45, 16.30, 17.20, 17.45, 18.30, 19.15, 20.15, 21.00.

ΔΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ: 7.00 μέσῳ Ἀθηνῶν, 9.30 μέσῳ Ρίου, 17.30 μέσῳ Ἀθηνῶν.

ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Κ.Τ.Ε.Λ.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ. Ἐκ Πατρῶν: 5.30, 6.45, 8, 9, 10, 11.30, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.45, 21.15. Ἐξ Ἀθηνῶν: 6.30, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.30, 21.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΧΑΪΑΣ — ΠΥΡΓΟΥ. Ἐκ Πατρῶν: 5.45, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 30, 20.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ. Ἐκ Πατρῶν: 7, 7.10, 14. Ἐκ Τριπόλεως: 7, 15.

Ἐκ Πατρῶν: Διὰ Καλάβρυτα 5.45, 7.10, 10, 13.10, 15.30. Διὰ Δάφνην 10.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΙΓΙΟΥ: 5.45, 7.30, 8.35, 9.35, 10.35, 11.35, 12.05, 12.30, 13.05, 13.35, 14.15, 15.15, 16.05, 17.05, 18.05, 19.05, 20.05. Ἐξ Αἰγίου: 6.15, 6.50, 7.30, 8.30, 9.15, 10, 11, 12, 12.30, 13, 14.05, 15, 16, 17, 18, 19, 20.05.

ΕΛΛΑΣ-ΙΤΑΛΙΑ
ΦΕΡΡΥ ΜΠΩΤ „ΓΕΩΡΓΙΟΣ"
4.000 ΤΟΝΝΩΝ
Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν διὰ Μπρίντιζι στὶς 22, 24, 26, 28 καὶ 30 Ἰουνίου, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 Ἰουλίου, 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29 καὶ 31 Αὐγούστου
Πληροφορίαι - εἰσιτήρια εἰς ἅπαντα τὰ γραφεῖα ταξιδίων
10% ΕΚΠΤΩΣΗ εἰς τὰ εἰσιτήρια ἀ—λέ—ρετοὺρ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΓΓΛΕΣΗ
Ὁθ. Ἀμαλίας 12, τηλ. 277.776, 277.676, 277.151

ΠΑΤΡΑΙ-ANCONA
STRINTZIS LINES
ΤΟ ΤΑΧΥΤΕΡΟ ΠΛΟΙΟ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ
F)B «IONIAN STAR»
Ἀναχωρεῖ ΔΕΥΤΕΡΑΝ & ΠΕΜΠΤΗΝ ὥραν 23.30'
ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΩΡΕΣ 29
ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ
«ΚΡΟΝΟΣ» Ο.Ε.
ΟΘΩΝΟΣ ΑΜΑΛΙΑΣ 14
ΤΗΛΕΦ': 277.783, 270.948, 278.309, 276.187
ΚΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

Καὶ τώρα... ΒΕΝΕΤΙΑ
στὴν πιὸ ὄμορφη πόλη τῆς ΙΤΑΛΙΑΣ καὶ στὴν καρδιὰ τῆς ΕΥΡΩΠΗΣ
ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ ΩΡΑ 18.00 ΑΠΟ ΠΑΤΡΑ
μὲ τὸ Ὑπερωκεάνειο
«ΠΑΤΡΙΣ»
24.000 ΤΟΝΝΩΝ
καὶ κάθε Δευτέρα ὥρα 12.00' κατευθεῖαν
ΑΓΚΩΝΑ
«Εἰδικὸς χαμηλὸς Ναῦλος γιὰ Φοιτητές»
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ — ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ
"AQUARIUS"
ΝΟΡΜΑΝ 1 — ΤΗΛΕΦΩΝΑ.
427-100 — 421-500 — 422-555 — ΠΑΤΡΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΦΩΤΟ ΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
αρτιν 1931
ΠΑΤΡΑΙ – ΑΘΗΝΑΙ
κλισσε δι'ολας τας εκτυπωσεις
εφημεριδων · περιοδικων
βιβλιων · διαφημισεων · αφισσων
κλπ εντυπων
πολυχρωμα · μονοχρωμα
ΠΑΤΡΑ : ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΣ 47 ΤΗΛ. 276 203
ΑΘΗΝΑ : ΓΕΡΑΝΙΟΥ 6 ΤΗΛ. 5240 761

ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΑΠΙΘΑΝΕΣ...
προσκλήσεις
ΓΑΜΟΥ και ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ
ΑΝΑΓΛΥΦΟΤΥΠΙΕΣ-ΧΡΥΣΟΤΥΠΙΕΣ
ΗΛΙΑΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΗΣ-ΙΩΝΙΑΣ 43-☎325263

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
FIAT-SIMCA
ΝΙΚ. ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΥ
ΠΡΩΗΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΦΙΑΤ
ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ 6, ΤΗΛ. 420—689
ΠΑΤΡΑΙ

Διὰ τὴν ΑΓΚΩΝΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ — ΤΡΙΤΗ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — ΣΑΒΒΑΤΟ
KARAGEORGIS LINES
ΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΦΕΡΡΥ — ΜΠΩΤ
F)B MEDITERRANEAN SEA
F)B MEDITERRANEAN SKY
Ταχύτης 17,5 μιλίων πλήρως κλιματιζόμενον μιᾶς θέσεως, μὲ πολυτελεῖς καμπίνας, πισίνας καὶ ἅπαντα τὰ μέσα δι' ἓν πολυτελὲς καὶ εὐχάριστον ταξίδι
ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ
F)B MEDITERRANEAN SEA
Ἑκάστην ΔΕΥΤΕΡΑΝ 10ην Ἑσπερινὴν
Ἑκάστην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ 0.2αν πρωϊνὴν
F)B MEDITERRANEAN SKY
Ἑκάστην ΤΡΙΤΗΝ 10ην Ἑσπερινὴν
Ἕκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ 0.2αν Πρωϊνὴν
Εἰς φοιτητὰς ἔκπτωσις 30%.
Εἰς ναυτικοὺς ἔκπτωσις 30%. Εἰσιτήρια μετ' ἐπιστροφῆς 10%.
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ — ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΘΕΣΕΩΝ
KARAGEORGIS LINES
Τηλέφωνα Πειραιῶς 422670—9
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΠΑΤΡΩΝ
Π. Δ. ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ Ο.Ε.
ΟΘΩΝΟΣ—ΑΜΑΛΙΑΣ 32. Τηλ. 277204, 274554
Καὶ εἰς ἅπαντα τὰ γραφεῖα Ταξιδίων—Τουρισμοῦ

«ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»
Ἑβδομαδιαῖο ὄργανο σοσιαλιστικοῦ ἀγῶνα καὶ προβληματισμοῦ
Βιβλιοπωλεῖο "Τροχός" καὶ Κεντρικὸ Πρακτορεῖο Τύπου

ΚΑΤΣΑΪΤΗΣ
ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΕΤΟΙΜΑ, ΗΜΙΕΤΟΙΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΕΝΑΝ ΑΝΔΡΑ
ΣΕ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ
ΓΩΝΙΑ, ΕΝΑΝΤΙ ΔΗΜΑΡΧΙΑΣ, — ΠΑΤΡΑΙ

Ἔπιπλα
ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΥ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΤΡΙΒΕΣΗ
ΓΚΡΕΚΑ
Ἔκθεσις:
ΓΟΥΝΑΡΗ 131-ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΤΗΛΕΦ. 320-480
Ἐργαστήρια:
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ 25

ΕΚΔΡΟΜΕΣ
ΜΕ ΠΟΥΛΜΑΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ
Τὸ Γραφεῖο μας καὶ ὀκτὼ (8) μεγάλα συνεργαζόμενα Τουριστικὰ Γραφεῖα τῶν Ἀθηνῶν σᾶς προσφέρουν τὶς καταπληκτικὲς ἐκδρομὲς «ΣΙΡΟΚΟ».
Τέλεια ὀργάνωση, μακροχρόνια πεῖρα καὶ πολὺ συμφέρουσες
ΘΑΥΜΑΣΤΕ ΜΕΡΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
6 ἡμέρες ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ Δρχ. 3.400
ΟΛΑ ΠΛΗΡΩΜΕΝΑ
13 ἡμέρες ΟΥΓΓΑΡΙΑ — ΑΥΣΤΡΙΑ— ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ Δρχ. 9.600
Ἐπίσης ἐκδρομὲς γιὰ ΙΤΑΛΙΑ, ΕΛΒΕΤΙΑ, ΓΑΛΛΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ καὶ ΑΓΓΛΙΑ
Ζητῆστε μας ἀναλυτικὰ προγράμματα
Πληροφορίες κρατήσεις θέσεων:
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ
«ΑΚΟΥΑΡΙΟΥΣ»
Ἁγίου Διονυσίου καὶ Νόρμαν 1
Τηλ. 421-500 καὶ 422-555